

2018/2019 MOKSLO METŲ II IR III ETAPO 5–8 KLASIŲ MOKINIŲ BIOLOGIJOS OLIMPIADOS K O N C E P C I J A

I. BENDROSIOS SĄLYGOS

Šios sąlygos apibrėžia Lietuvos miestų ir rajonų mokyklų 5–8-ų klasių mokinių Biologijos olimpiados (toliau – Olimpiados) II-ojo ir III-ojo etapų tikslą, uždavinius, siekius, rengėjus, organizavimo ir vykdymo tvarką, dalyvių apdovanojimą, bei užduočių struktūrą ir jų vertinimą.

Už olimpiados II-ojo ir III -ojo turo organizavimą atsako olimpiados rengimo komitetas.

II. BIOLOGIJOS OLIMPIADOS TIKSLAS, UŽDAVINIAI, SIEKIAI

Olimpiados tikslas – puoselėti 5–8-ų klasių mokinių domėjimąsi biologija bei ugdyti gamtos mokslų ir bendrąsias kompetencijas.

Olimpiados uždaviniai:

- Skatinti mokinių pažintinius interesus, stiprinti gamtos mokslų ir bendrąsias kompetencijas.
- Tobulinti gebėjimus kritiškai mąstyti bei kūrybiškai ir savarankiškai veikti.
- Plėsti žinias apie mokslo naujoves, technologijas ir jų sąsajas su gamtoje vykstančiais pokyčiais, galimomis grėsmėmis aplinkai, visuomenės bei žmogaus gyvenimo kokybei.
- Pastebėti gabius biologijos dalykui mokinius.
- Skatinti mokinius rinktis su gamtos mokslais susijusias profesijas.
- Skatinti biologijos ir gamtos mokslų mokytojų iniciatyvumą ir bendradarbiavimą.

III. BIOLOGIJOS OLIMPIADOS II-OJO IR III-OJO ETAPO RENGĖJAI, ORGANIZAVIMO IR VYKDYMO TVARKA BEI DALYVIŲ APDOVANOJIMAS

Olimpiados rengėjai – Lietuvos rajonų ir miestų savivaldybių administracijos Švietimo, kultūros ir sporto departamento Švietimo skyriai bei Lietuvos biologijos mokytojų asociacija.

Olimpiados organizavimo tvarka.

Olimpiada organizuojama trimis etapais: I-ąjį (mokyklinį) olimpiados etapą rekomenduojama suorganizuoti atskirose rajonų ir miestų bendrojo ugdymo mokyklose **iki 2019 m. balandžio 20 dienos** (asociacijos nariai gali naudotis užduotimis, kurios yra paskelbtos Lietuvos biologijos mokytojų asociacijos internetiniame puslapyje: <http://www.lbioma.lt/>). I-ame etape gali dalyvauti visi biologijos mokslu besidomintys 5–8-tų klasių mokiniai. I-ąjį (mokyklinį) olimpiados atrankos etapą – organizuoja ir vykdo mokyklos administracija ir dalykų mokytojai.

Dalyvauti I-ajame olimpiados etape mokinius skatina mokykla, kurioje tie mokiniai mokosi.

II-asis biologijos olimpiados etapas įvyks **2019 gegužės 15 d.** (trečiadienį) 12 val. Lietuvos rajonų ir miestų savivaldybių administracijos Švietimo, kultūros ir sporto departamento Švietimo skyrių nustatytoje bendrojo lavinimo mokyklose – centruose.

Į **II-ąjį etapą iš kiekvienos mokyklos** vyks **po viena** – penktos, šeštos, septintos bei aštuntos klasės mokinį, per I-ąjį – mokyklinį olimpiados etapą surinkusį daugiausia taškų (balų).

Susirgus ar dėl kitų priežasčių negalėsiantiems dalyvauti I etapo nugalėtojams juos pakeis antrąsias vietas užėmę mokiniai apie tai informuojant organizacinį komitetą.

Į olimpiadą deleguojamų mokinių **vardus ir pavardes (būtinai nurodant klasę)** ir olimpiadai juos rengusių **mokytojų vardus ir pavardes** prašome atsiųsti ne vėliau, kaip iki **2019 gegužės 3 d.** (imtinai) elektroniniu paštu **savo švietimo skyrių darbuotojams, atsakingiems už biologijos dalyką, temos laukelyje įrašant „Registracija į biologijos olimpiadą 2019“.**

II-ąjį etapą organizuoja ir vykdo Lietuvos biologijos mokytojų asociacija, Lietuvos rajonų ir miestų savivaldybių administracijos Švietimo, kultūros ir sporto departamento Švietimo skyriai ir olimpiados organizavimo komitetas. Centrų, kuriuose vyksta olimpiada, administratoriai užtikrina patalpų tvarką ir kiekvienai mokinių grupei skiria 2 stebėtojus – Olimpiados vykdytojus.

II-ojo Olimpiados etapo laimėtojus apdovanoja organizatoriai, rėmėjai ir kiti fiziniai bei juridiniai asmenys.

II etape geriausiai pasirodžiusių **mokinių įvertintus ir nuskenuotus darbus**, rajonų ir miestų vertinimo komisijų pirmininkai atsiunčia olimpiados organizaciniam komitetui iki gegužės 16 dienos adresu: lbma.olimpiada@gmail.com

III-asis Olimpiados etapas vyks 2019 m. birželio 7-8 dienomis (vieta ir laikas bus tikslinamas vėliau).

Į III-ąjį etapą kviečiami mokiniai, geriausiai atlikę II-ojo etapo užduotis ir įveikę atrankinius klausimus. Kvietimai į mokyklas bus išsiųsti iki gegužės 25 dienos.

Kitus su olimpiada susijusius klausimus sprendžia organizacinis komitetas.

IV. BIOLOGIJOS OLIMPIADOS II-OJO ETAPO UŽDUOČIŲ STRUKTŪRA, ATLIKIMAS IR DARBŲ VERTINIMAS

5–6 klasei olimpiados užduotys rengiamos atsižvelgiant į pagrindinio ugdymo bendrosiose programose (2008) apibrėžtą mokyklinį turinį.

5–6 klasių olimpiados užduočių turinį sudaro: gamtos tyrimai, organizmų sandara ir funkcijos, gyvybės tęstinumas ir įvairovė, organizmas ir aplinka, biosfera ir žmogus.

7–8 klasei olimpiados užduotys rengiamos vadovaujantis pagrindinio ugdymo bendrųjų programų (2008) biologijos turinio nuostatomis.

7–8 klasių olimpiados užduočių turinį sudaro: gamtos tyrimai, organizmų sandara ir funkcijos, gyvybės tęstinumas ir įvairovė, organizmas ir aplinka, biosfera ir žmogus.

Olimpiados užduočių klausimų tipai:

- **Pasirenkamojo atsakymo** klausimai. Atsakydami į šiuos klausimus moksleiviai turi pasirinkti vieną teisingą atsakymą iš kelių pateiktų.
- **Trumpojo atsakymo** klausimai. Atsakinėdami į šiuos klausimus moksleiviai turi pateikti / suformuluoti atsakymą patys vienu žodžiu ar žodžių junginiu (bet neaiškina, kaip gavo atsakymą).
- **Išsamaus atsakymo** klausimai. Sprendžiant šio tipo užduotis reikia pateikti atsakymą ir jį paaiškinti (jei to prašo klausimas), išsakyti savo nuomonę bei ją pagrįsti.
- **Kiti** – tai klausimai, kurių besąlygiškai negalima priskirti prie konkretaus klausimų tipo, pvz., „*baigti sakinius*“, „*įrašyti vietoje taškų*“, „*pildyti lentelę*“, „*nustatyti seką/eiliškumą*“, „*sunumeruoti pagal svarbumą*“, „*nurodyti rodyklėmis*“, „*pabraukti/išrinkti*“, „*baigti piešti piešinį*“ ar panašiai.

Užduotys parengtos valstybine lietuvių kalba ir atitinka kalbos taisyklingumo reikalavimus. Visi dalyviai, neatsižvelgiant į jų kalbinę mokymosi aplinką, užduotis atlieka lietuvių kalba. Užduotims atlikti skiriama iki 1,5 astronominės valandos.

II-ojo etapo dalyvių darbai yra koduojami.

II-ojo Olimpiados etapo darbų vertinimas. Užduočių vertinimo pirmininką ir vertintojus skiria II-ojo etapo vietos (rajono ar miesto) olimpiados organizavimo komitetas. Pirmininkas vertintojus supažindina su užduočių struktūra ir vertinimo instrukcija. Užduotys yra vertinamos taškais. Maksimalus įvertinimas 5-6 klasių užduotyje yra 60 taškų, o 7-8 klasės – 70 taškų. Kiekvieno olimpiados dalyvio rezultatai yra surašomi tam skirtame vertinimo lape – protokole.

Mokiniai, kurie nesąžiningai atlikinėjo (nusirašinėjo, naudojosi informacijos perdavimo priemonėmis ar pan.) II etapo užduotis bus vertinami 0.

IV. BIOLOGIJOS OLIMPIADOS III-OJO ETAPO UŽDUOČIŲ STRUKTŪRA, ATLIKIMAS IR DARBŲ VERTINIMAS

5–6 klasei olimpiados užduotys rengiamos atsižvelgiant į pagrindinio ugdymo bendrosiose programose (2008) apibrėžtą mokyklinį turinį.

5–6 klasių olimpiados užduočių turinį sudaro: gamtos tyrimai, organizmų sandara ir funkcijos, gyvybės tęstinumas ir įvairovė, organizmas ir aplinka, biosfera ir žmogus.

7–8 klasei olimpiados užduotys rengiamos vadovaujantis pagrindinio ugdymo bendrųjų programų (2008) biologijos turinio nuostatomis.

7–8 klasių olimpiados užduočių turinį sudaro: gamtos tyrimai, organizmų sandara ir funkcijos, gyvybės tęstinumas ir įvairovė, organizmas ir aplinka, biosfera ir žmogus.

Olimpiados užduočių klausimų tipai:

- **Pasirenkamojo atsakymo** klausimai. Atsakydami į šiuos klausimus moksleiviai turi pasirinkti vieną teisingą atsakymą iš kelių pateiktų.
- **Trumpojo atsakymo** klausimai. Atsakinėdami į šiuos klausimus moksleiviai turi pateikti/suformuluoti atsakymą patys vienu žodžiu ar žodžių junginiu (bet neaiškina, kaip gavo atsakymą).
- **Išsamaus atsakymo** klausimai. Sprendžiant šio tipo užduotis reikia pateikti atsakymą ir jį paaiškinti, išsakyti savo nuomonę bei ją pagrįsti.
- **Probleminiai klausimai** – sprendami įvairias biologines ir ekologines problemas, mokiniai turės galimybę pritaikyti biologijos ir kitų mokomųjų dalykų žinias bei gebėjimus, modeliuoti paprasčiausius gyvosios gamtos reiškinius ir procesus, pagrįsti savo požiūrį į sveiką gyvenseną.
- **Tyrimo atlikimas arba praktinio (laboratorinio) darbo nagrinėjimas** – tiriamieji darbai parengti atsižvelgiant į pagrindinio ugdymo bendrųjų programų reikalavimus. Juos atlikdami mokiniai turi gebėti atsakyti į klausimus, kelti hipotezes, apibendrinti gautus duomenis, vertinti jų tikslumą ir patikimumą, priimti sprendimus, formuluoti pagrįstas išvadas.
- **Kiti** – tai klausimai, kurių besąlygiškai negalima priskirti prie konkretaus klausimų tipo, pvz., „*baigti sakinius*“, „*įrašyti vietoje taškų*“, „*pildyti lentelę*“, „*nustatyti seką/eiliškumą*“, „*sunumeruoti pagal svarbumą*“, „*nurodyti rodyklėmis*“, „*pabraukti/išrinkti*“, „*baigti piešti piešinį*“ ar panašiai.

Užduotys parengtos valstybine lietuvių kalba ir atitinka kalbos taisyklingumo reikalavimus. Visi dalyviai, nežiūrint jų kalbinės mokymosi aplinkos, užduotis sprendžia lietuvių kalba.

III-ojo etapo dalyvių darbai yra koduojami.

III-ojo Olimpiados etapo darbų vertinimas. Užduočių vertinimo pirmininką ir vertintojus skiria III-ojo etapo olimpiados organizavimo komitetas (Lietuvos biologijos mokytojų asociacija). Pirmininkas vertintojus supažindina su užduočių struktūra ir vertinimo kriterijais. Užduotys yra vertinamos taškais. Maksimalus įvertinimas 5-6 klasių užduotyje yra 70 taškų, o 7–8 klasių – 80 taškų. Kiekvieno olimpiados dalyvio rezultatai yra surašomi tam skirtame vertinimo lape – protokole.

Mokiniai, kurie nesąžiningai atlikinėjo (nusirašinėjo, naudojosi informacijos perdavimo priemonėmis ar pan.) III etapo užduotis bus vertinami 0.

2018/2019 m. m. 5 – 8 klasių
 Biologijos olimpiados organizacinio komiteto mokytojų
 S A R A Š A S

Eil. Nr.	Mokytojo pavardė, vardas.	Mokykla	Mokyklos el. pašto adresas
1	Darafėjus Romas	Vilniaus "Sietuvos" progimnazija, Mykolo Biržiškos gimnazija	rastine@sietuvos.vilnius.lm.lt rastine@birziskos.vilnius.lm.lt
2	Janakauskienė Edita Daiva	Vilniaus VGTU inžinerijos licėjaus	rastine@vilicejus.vilnius.lm.lt
3	Šiaurienė Rita	Vilniaus Salininkų gimnazija	rastine@salininku.vilnius.lm.lt
4	Kutorgienė Dalia	Vilniaus Ažuolyno progimnazija	azuolynoprogimnazija@gmail.com
5	Ožeraitienė Marija	Vilniaus Gerosios Vilties progimnazija	rastine@vilties.vilnius.lm.lt
6	Velmuskis Mindaugas	Vilniaus S. Daukanto progimnazija	rastine@daukantoprogimnazija.vilnius.lm.lt
7	Koverovienė Edita	Vilniaus Baltupių progimnazija	rastine@baltupiu.vilnius.lm.lt
8	Giedraitienė Audronė	Vilniaus Tuskulėnų vidurinė mokykla	rastine@tuskulenu.vilnius.lm.lt
9	Žikulina Vilma	Palaimintojo Teofiliaus Matulionio gimnazija, Vilniaus Martyno Mažvydo progimnazija	rastine@ptmg.lt rastine@mazvydo.vilnius.lm.lt
10	Lažauninkienė Aira	Vilkaviškio vaikų ir jaunimo centras	vilkaviskiovc@vilkaviskis.lt
11	Paškauskienė Daiva	Vilkaviškio „Aušros“ gimnazija.	ausros.rastine@vilkaviskis.lt